

Istungidokument

B8-0583/2018

11.12.2018

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

huvide konfliktide ja ELi eelarve kaitsmise kohta Tšehhi Vabariigis
(2018/2975(RSP))

Bart Staes, Julia Reda, Philippe Lamberts
fraktsiooni Verts/ALE nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon huvide konfliktide ja ELi eelarve kaitsmise kohta
Tšehhi Vabariigis
(2018/2975(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid otsuseid ja resolutsioone komisjoni 2014., 2015. ja 2016. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta¹,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046², mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (edaspidi „uus finantsmäärus“), eriti selle artiklit 61 huvide konfliktide kohta,
 - võttes arvesse Tšehhi Piraadipartei 2. augustil 2018 komisjonile esitatud küsimusi,
 - võttes arvesse organisatsiooni Transparency International Tšehhi Vabariigi haru 19. septembril 2018 komisjonile esitatud ametlikku kaebust;
 - võttes arvesse komisjoni õigustalituse 19. novembri 2018. aasta arvamust „Uue finantsmääruse huvide konflikte käsitleva artikli 61 mõju Euroopa struktuuri- ja investeermisfondidest tehtavatele maksetele“,
 - võttes arvesse komisjoni eelarve peadirektoraadi 20. novembri 2018. aasta ettekannet Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjonile pealkirjaga „Huvide konflikte puudutavad reeglid 2018. aasta finantsmääruses“,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et 2012. aasta finantsmääruse huvide konflikte käsitlevates sätetes ei puudutatud otseselt koostöös liikmesriikidega toimuvat eelarve täitmist, kuid liikmesriikidelt nõuti tulemusliku sisekontrolli tagamist ja sealhulgas huvide konfliktide vältimist;
- B. arvestades, et riigihanke-eeskirjades kohustatakse liikmesriike vältima huvide konflikte (direktiivi 2014/24/EL³ artikkel 24) muu hulgas seoses otseste või kaudsete isiklike huvidega, ning et on juba kehtestatud eeskirjad huvide konfliktideks loetavate olukordade või koostöös liikmesriikidega toimival eelarve täitmisel kehtivate erikohustuste puhuks (nt määrus (EL) nr 1303/2013⁴);
- C. arvestades, et nõukogu võttis 18. juulil 2018 vastu uue finantsmääruse; arvestades, et finantsmääruse artikkel 61, millega keelatakse huvide konfliktid, jõustus 2. augustil 2018;

¹ ELT L 246, 14.9.2016, lk 1; ELT L 252, 29.9.2017, lk 1; ELT L 248, 3.10.2018, lk 1.

² ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

³ ELT L 94, 28.3.2014, lk 65.

⁴ ELT L 347, 20.12.2013, lk 320.

- D. arvestades, et finantsmääruse artikli 61 lõikes 1 koostoimes sama artikli lõikega 3 sätestatakse:
- i) finantsjuhtimises osalejate keeld astuda samme, mille tagajärjel nende huvid võivad sattuda vastuollu liidu huvidega seoses ELi eelarvega;
 - ii) finantsjuhtimises osalejate kohustus võtta sobivaid meetmeid, et vältida huvide konflikti tekkimist oma ametikohast tulenevate ülesannete täitmisel ja lahendada olukorrad, mida võib objektiivselt pidada huvide konfliktiks;
- E. arvestades, et Euroopa Liidu Kohtu praktika kohaselt¹ kujutab huvide konflikt endast objektiivselt ja iseenesest tõsist eeskirjade eiramist, mille sellisena kvalifitseerimiseks ei ole tarvis võtta arvesse asjaomaste osapoolte kavatsusi ega seda, kas nad toimisid hea- või pahauskelt; arvestades, et komisjon on kohustatud peatama väljamaksed ELi fondidest juhtimis- ja kontrollisüsteemide toimimise tõsiste häirete korral ja juhul, kui seoses huvide konfliktiga ilmnevad varem avastamata, teatamata ja heastamata jäänud tõsised rikkumised;
- F. arvestades, et 19. septembril 2018 esitas organisatsiooni Transparency International Tšehhi Vabariigi haru komisjonile ametliku kaebuse, väites, et Tšehhi peaminister Andrej Babiš on järjepidevalt rikkunud huvide konflikte käsitlevate ELi ja Tšehhi õigusaktide nõudeid;
- G. arvestades, et nagu selgus, on hr Babiš Agrofert kontserni emafirma Agrofert tegelik kasusaaja kahe usaldusfondi (AB I ja AB II) kaudu, mida ei saa pidada nn pimeusaldusfondideks – ta on nende asutaja ja samas ainus kasusaaja;
- H. arvestades, et kontserni Agrofert kuuluvad ettevõtted osalevad Tšehhi Vabariigi maaelu arengu programmi subsideeritud projektides, ning seda programmi omakorda rahastatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist;
- I. arvestades, et kontserni Agrofert kuuluvad ettevõtted on saanud aastatel 2014–2020 Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest soliidseid summasid, mis ulatuvad 42 miljonist eurost 2013. aastal kuni 82 miljoni euroni aastal 2017;
- J. arvestades, et Tšehhi ametiisikute tuludeklaratsiooni kohaselt sai hr Babiš oma usaldusfondide kaudu kontsernist Agrofert 2018. aasta esimesel poolaastal 3,5 miljonit eurot tulu;
- K. arvestades, et Euroopa Parlamendi 2016., 2017. ja 2018. aasta raportites komisjoni aastaeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta on korduvalt palutud komisjonil kiirendada 2016. aasta jaanuaris alustatud vastavuse kontrolli, et saada täpset ja põhjalikku teavet huvide konflikti kohta seoses Tšehhi Vabariigi riikliku põllumajanduse sekkumisfondiga, ning on rõhutatud, et kui huvide konflikti ärahoidmiseks vajalikke meetmeid ei võeta, võib Tšehhi pädev asutus lõpuks olla sunnitud makseasutuse akrediteeringu tühistama ning lisaks võib komisjon kohaldada finantskorrektsiooni;

¹ Ismeri Europa Srl vs. kontrollikoda. Kohtuotsus 15.6.1999, kohtuasi T-277/97, ECLI:EU:T:1999:124.

- L. arvestades, et septembris 2018 otsustas Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjon tõstatada selle küsimuse iga-aastase eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames, eelkõige probleemiga kõige rohkem kokku puutuvate volinike kuulamistel;
- M. arvestades, et iga-aastase eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames eelarvekontrollikomisjonis toimunud volinike kuulamistel ei saanud parlamendiliikmed selgeid ja põhjalikke vastuseid Tšehhi peaministri võimaliku huvide konflikti hetkeseisu kohta;
- N. arvestades, et 1. detsembril 2018 tõid Euroopa meediaväljaanded, teiste seas *The Guardian*, *Le Monde*, *De Standaard* ja *Süddeutsche Zeitung*, üldsuse ette teabe komisjoni õigustalituse esitatud õigusliku arvamuse kohta, milles kinnitati, et hr Babišil esines huvide konflikt;
1. märgib, et 2018. aasta aprillis vastu võetud raportis 2016. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta väljendati heameelt selle üle, et Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) oli viinud lõpule nn Tšehhi kurepesa projekti haldusuurimise, võeti teadmiseks OLAFi uurimistulemuste avaldamine Tšehhi meedias ning väljendati kahetsust OLAFi avastatud tõsiste rikkumiste pärast;
 2. väljendab tõsist muret selle üle, et Tšehhi Vabariik ei järgi määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 61 lõiget 1 seoses Tšehhi peaministri huvide konfliktiga ja tema sidemetega kontserniga Agrofert;
 3. mõistab hukka igasuguse huvide konflikti, mis võib ohustada ELi eelarve täitmist ja õonestada liidu kodanike usku ELi maksumaksjate raha nõuetekohasesse haldamisse; palub komisjonil tagada, et kõigi ELi poliitikute huvide konfliktide suhtes kehtiks nulltolerants ega lubataks mingeid topeltstandardeid ning et liidu finantshuvide kaitsmisel ei õigustataks mingeid viivitusi;
 4. palub komisjonil seada üheks oma prioriteediks huvide konfliktide aktiivne vältimine ning nende ilmnemise korral võtta aluslepingute täitmise tagajana kiireid ja mõjusaid meetmeid, eriti juhul, kui liikmesriikide ametiasutused oma kõige kõrgemate esindajate huvide konfliktide vältimiseks midagi ette ei võta;
 5. palub komisjonil võtta käsitletavas küsimuses koheselt järelmeetmeid tulenevalt oma õigustalituse arvamusest, mis koostati organisatsiooni Transparency International Tšehhi Vabariigi haru kaebuse peale, ning rakendada kõigi võimalike seaduserikkumiste tõkestamiseks vajalikke parandusmeetmeid ja menetlusi, sealhulgas peatada kontserni Agrofert ELi vahenditest rahastamine seniks, kuni nimetatud huvide konflikt on lõpuni uuritud ja lahendatud;
 6. kutsub ka kõiki ELi riigipäid, valitsusjuhte ja valitusametnikke ennetavalt kohaldama uut finantsmäärust, et vältida ELi või üksikute liikmesriikide maine, demokraatia või ELi finantshuvide kahjustamist ning näidata, kuidas tegutsetakse üldsuse huvides ja mitte isikliku kasu saamiseks;
 7. kutsub liikmesriikide parlamente üles tagama, et ükski huvide konflikte käsitlev siseriiklik õigusakt ei oleks uue finantsmääruse vaimuga vastuolus;

8. palub komisjonil tagada kõigis liikmesriikides huvide konflikte käsitlevate tegevuskavade koostamine ja rakendamine ning anda sellest tegevusest aru Euroopa Parlamendile;
9. võtab teadmiseks komisjoni õigustalituse arvamuse praeguse Tšehhi peaministri hr Babiši võimaliku huvide konflikti kohta rahandusministrina töötamise ajal 2014. aastal; nõuab komisjonilt selle põhjalikku uurimist, kas kõik pärast hr Babiši Tšehhi valitsuse liikmeks saamist kontsernile Agrofert makstud ELi subsideerimised olid seaduslikud, võttes arvesse enne 2. augustit 2018 kohaldatud eelmist finantsmäärust ja selle huvide konflikte käsitlevat jagu;
10. palub komisjonil teha eelarvekontrollikomisjonile kättesaadavaks kõik Tšehhi peaministri ja samuti põllumajandusministri võimalike huvide konfliktidega seotud dokumendid;
11. nõuab, et nõukogu ja Euroopa Parlamendi enda läbirääkijad mitmeaastase finantsraamistiku läbirääkimistel nõuaksid hr Babiši ja kontserni Agrofert kõigi sidemete täielikku avalikustamist, tagaksid, et need ei sega tal täita Tšehhi peaministri kohustusi ning võtaksid kõik sobivad ja vajalikud meetmed, et vältida mis tahes huvide konflikte läbirääkimistel tulevaste ELi eelarvete ja mitmeaastase finantsraamistiku üle, seda kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 61 lõikega 1;
12. nõuab, et parlamendi eelarvekontrollikomisjon lisaks komisjoni aastaelarvete täitmise heakskiitmise raportitesse huvide konfliktide ärahoidmise ja ülevaate selleks võetud meetmetest;
13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule ning Tšehhi Vabariigi valitsusele ja parlamendile.